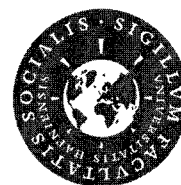

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 42
1060 København K

Modtaget i FMN
17 MAR. 2016

Hørings svar vedrørende udkast til dansk militærmanual om folkeret i internationale militære operationer

08. MARTS 2016

CENTER FOR MILITÆRE STUDIER

ØSTER FARIMAGSGADE 5B

DIR 35324086

MOB 60870608

hob@ifs.ku.dk

REF: HOB

Center for Militære Studier (CMS) takker for henvendelsen fra Forsvarsministeriet om at bidrage med et høringssvar i forbindelse med udkastet til dansk militærmanual om folkeret i internationale militære operationer.

De sidste 15 års internationale militære operationer har demonstreret behovet for klarere rammer for anvendelsen af folkeretten og den ny militærmanual er et velkomment skridt i den retning. Det er positivt, at manualen beskriver de menneskeretlige implikationer for militære operationer. Dette er et vigtigt initiativ, også i international henseende, hvor manualen har potentialet til at virke fremmende for doktrinudvikling også hos internationale samarbejdspartnere. Den kan på den måde medvirke til at styrke den internationale retsorden, som Danmark nyder godt af. Hertil kommer, at manualen vil bidrage til den internationale udvikling, hvor menneskerettighedernes sikkerhedspolitiske relevans bliver stadig tydeligere – eksempelvis har FN's Generalsekretær netop konkluderet, at det giver 'hård, praktisk mening' for de fredsbevarende operationer at tage udgangspunkt i menneskerettighederne.¹

Samtidig er det klart, at manualen hverken kan stå alene (sammen med soldatens kort) eller nødvendigvis imødekommer alle de ovenfor nævnte observerede behov. Herunder beskrives tre områder, hvor det kunne være fordelagtigt at uddybe med instruktioner, som ikke er dikteret juridisk, men som alligevel skønnes at have relevans:

¹ A/70/357. Report of the Secretary-General: The future of United Nations peace operations, side 3.

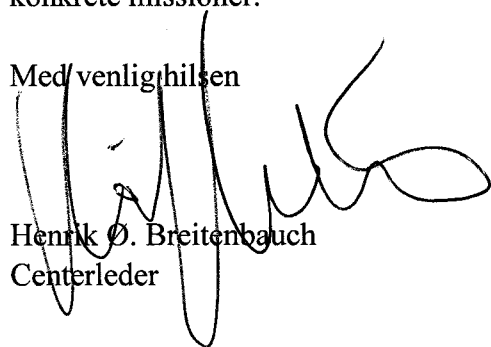
1. *Beskyttelse af civile.* Udkastet til militærmanualen ser grundlæggende beskyttelse af civile i lyset af den humanitære folkeret, som sætter grænser for hvordan militære operationer udføres. Begrebet forstås imidlertid nu mere omfattende som en positiv forpligtelse til aktivt at beskytte civile mod overgreb. I det lys vil det ikke være tilstrækkeligt for danske soldater med et mandat til at beskytte civile, at de undlader at skade civile. Det ville styrke militærmanualen med en uddybning af danske soldaters rolle i forhold til at udøve fysisk beskyttelse af civile i deres indsatsområder, samt af samarbejdsrelationer og støtte til civile aktører inden for beskyttelse af civile.
2. *Kapacitetsopbygning.* Givet at danske soldater, når de er udsendt i internationale operationer, ofte er blandt de bedst trænede, disciplinerede og udrustede, har de mulighed for påvirke deres samarbejdspartnere, mere end blot at gå forrest med et godt eksempel. Militærmanualen kunne beskrive det som en forpligtelse at indtænke kapacitetsopbyggende aktiviteter i danske operationer internationalt. Det normative aspekt, herunder ikke mindst de forpligtelser overfor folkeretten som militærmanualen beskriver, burde være centralt i denne kapacitetsopbygning. Den nylige revision af OECD DACs retningslinjer til at inkludere netop sådanne aktiviteter understreger, at denne form for indirekte aktion også fremadrettet vil have stigende betydning for det danske forsvars involvering i kapacitetsopbygning.
3. *Baggrundundersøgelser (vetting).* I forlængelse af ovenstående og i sammenhæng med dansk støtte og kapacitetsopbygning generelt, vurderes det relevant at overveje effekten på Danmarks juridiske forpligtelser. Hvis Danmark eksempelvis støtter væbnede grupper, som bruger deres kapaciteter til at begå overgreb på den humanitære folkeret eller menneskerettighederne, risikerer det at stille Danmark i et dårligt lys ligesom det kan virke kontraproduktivt i forhold til operative mål. Det kan derfor overvejes at tilføje manualen procedurer for baggrundundersøgelser af de grupper danske soldater skal samarbejde med eller på anden måde støtte (FN's Human Rights Due Diligence Policy kan inspirere hertil).

Videre kan det noteres, at manualen ikke skaber fuld klarhed for regelanvendelsen for danske soldater i forhold til fangeoverdragelser, som manualen udfolder på et relativt overordnet plan, ligesom overvejelser omkring den juridiske ansvarsfordeling, når danske styrker samarbejder med andre landes styrker, er udeladt. Det ville være gavnligt, hvis manualen

enten forholdt sig mere eksplicit til sådanne problemstillinger eller understregede, hvordan sådanne elementer bør indgå i retningslinjerne for konkrete missioner.

SIDE 3 AF 3

Med venligheden

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Henrik Ø. Breitenbauch', written over the printed name and title.

Henrik Ø. Breitenbauch
Centerleder